

विलासिता शुल्क सम्बन्धी कार्यविधि, २०८२

आर्थिक ऐन, २०८२ को दफा १७ ले पाँच तारे र सो भन्दा माथिका तारे होटल तथा लक्जरी रिसोर्टले प्रदान गर्ने सेवा, आयातित मदिरा, र सुन तथा सुनका गरगहना कारोबारमा विलासिता शुल्क लाग्ने व्यवस्था गरे बमोजिम उक्त विलासिता शुल्कको प्रशासनलाई सरल र प्रभावकारी बनाउन आर्थिक ऐन, २०८२ को दफा १७ को उपदफा (२) ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी आन्तरिक राजस्व विभागले यो कार्यविधि बनाई जारी गरेको छ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:

- (१) यस कार्यविधिको नाम "विलासिता शुल्क सम्बन्धी कार्यविधि, २०८२" रहेको छ।
- (२) यो कार्यविधि सम्वत् २०८२ साल साउन १ गतेदेखि प्रारम्भ हुनेछ।

२. परिभाषा: विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा,-

- (क) "ऐन" भन्नाले आर्थिक ऐन, २०८२ सम्झनु पर्छ।
- (ख) "कर अधिकृत" भन्नाले नेपाल सरकारले नियुक्त गरेको कर अधिकृत वा प्रमुख कर अधिकृत वा प्रमुख कर प्रशासक सम्झनु पर्छ र सो शब्दले विभागका शाखा अधिकृत, निर्देशक, उपमहानिर्देशक वा कर अधिकृतको अधिकार प्रयोग गर्न पाउने गरी नेपाल सरकारले तोकेको अन्य कुनै अधिकृतलाई समेत जनाउँछ।
- (ग) "कार्यालय" भन्नाले यस कार्यविधिको दफा ४ बमोजिमको कार्यालय सम्झनु पर्छ।
- (घ) "पाँच तारे र सो भन्दा माथिका तारे होटल" भन्नाले नेपाल सरकार, पर्यटन विभागले स्तर निर्धारण गरे बमोजिमको पाँच तारे र सो भन्दा माथिका तारे होटल सम्झनु पर्छ।
- (ङ) "पैठारी" भन्नाले प्रचलित कानून बमोजिम विदेशबाट नेपालभित्र मदिरा ल्याउने कार्य सम्झनु पर्छ।
- (च) "मदिरा" भन्नाले तयारी मदिरा सम्झनु पर्छ।
- (छ) "लक्जरी रिसोर्ट" भन्नाले नेपाल सरकार, पर्यटन विभागले स्तर निर्धारण गरे बमोजिमको लक्जरी रिसोर्ट सम्झनु पर्छ।
- (ज) "विभाग" भन्नाले आन्तरिक राजस्व विभाग सम्झनु पर्छ।
- (झ) "विवरण" भन्नाले यस कार्यविधिको दफा ३ को खण्ड (क) र (ग) बमोजिमको कारोबार गर्ने सेवा प्रदायक वा विक्रेताले पेश गर्नुपर्ने यस कार्यविधिको दफा ६ बमोजिमको विवरण सम्झनु पर्छ।

- 8/6/2022
- 3
- (ज) "शुल्क" भन्नाले ऐनको दफा १७ बमोजिम असुल तथा दाखिल गर्नुपर्ने विलासिता शुल्क सम्झनु पर्छ।
- (ट) "स्थायी लेखा नम्बर" भन्नाले सेवा प्रदायक वा बिक्रेतालाई प्रदान गरिएको स्थायी लेखा नम्बर सम्झनु पर्छ।
- (ठ) "सेवा प्रदायक वा बिक्रेता" भन्नाले यस कार्यविधिको दफा ३ को खण्ड (क) बमोजिमको सेवा प्रदान गर्ने व्यक्ति वा दफा ३ को खण्ड (ग) बमोजिमको वस्तु बिक्रेता सम्झनु पर्छ।

३. शुल्क लगाउने आधार र दर सम्बन्धी व्यवस्था:

शुल्क लगाउने आधार र दर सम्बन्धी व्यवस्था देहाय बमोजिम हुनेछः-

- (क) पाँच तारे र सो भन्दा माथिका तारे होटल तथा लक्जरी रिसोर्टले सेवा प्रदान गरेको बखत सेवा बापत असुल हुने मूल्य अभिवृद्धि कर अधिको मूल्यमा दुई प्रतिशतका दरले शुल्क लगाई असुल गर्नु पर्नेछ।
- (ख) नेपालमा पैठारी हुने मदिराको मूल्य अभिवृद्धि कर अधिको मूल्यमा पैठारीका बखत सम्बन्धित भन्सार कार्यालयले भन्सार बिन्दुमा दुई प्रतिशतका दरले शुल्क लगाई असुल गर्नु पर्नेछ।
- (ग) सुन वा सुनको गरगहना बिक्रेताले बिक्रीका बखत बिक्री मूल्यको दुई प्रतिशतका दरले शुल्क लगाई असुल गर्नु पर्नेछ।

तर व्यवसायबाट व्यवसायलाई व्यवसायिक प्रयोजनका लागि (Business to business) गरिने तथा सर्वसाधारणबाट व्यवसायलाई (Consumer to business) गरिने सुन तथा सुनका गरगहनाको बिक्रीमा विलासिता शुल्क लाग्ने छैन।

४. विलासिता शुल्क प्रशासन गर्ने निकाय सम्बन्धी व्यवस्था:

शुल्कको प्रशासन सम्बन्धित करदाता सेवा कार्यालय, आन्तरिक राजस्व कार्यालय, मध्यमस्तरीय करदाता कार्यालय, ठूला करदाता कार्यालय र मदिराको हकमा सम्बन्धित भन्सार कार्यालयले गर्नेछ।

५. दर्ता सम्बन्धी व्यवस्था:

शुल्क असुल गर्ने र राजस्व खातामा दाखिल गर्ने प्रयोजनको लागि स्थायी लेखा नम्बर लिएको व्यक्तिले अलगगै दर्ता गर्नुपर्ने छैन।

६. बीजक, कारोबारको लेखाङ्कन तथा विवरण दाखिल सम्बन्धी व्यवस्था:

यस कार्यविधिको दफा ३ को खण्ड (क) र (ग) बमोजिम कारोबारको लेखाङ्कन तथा विवरण दाखिल सम्बन्धी व्यवस्था देहाय बमोजिम हुनेछः-

- (क) यस कार्यविधि बमोजिमको कारोबार गर्ने मू.अ.करमा दर्ता नभएको व्यक्तिले अनुसूची-२ बमोजिमको ढाँचामा, मू.अ.करमा दर्ता भएको व्यक्तिले अनुसूची-३ र होटल तथा रिसोर्टले अनुसूची-४ बमोजिमको ढाँचामा बीजक जारी गर्नुपर्नेछ।
- (ख) व्यवसायिक प्रयोजनका लागि व्यवसाय भएको स्थानबाट गरगहना निर्माण गर्ने प्रयोजनको लागि कालीगढकोमा तथा त्यस्तो कालीगढकोबाट व्यवसाय भएको स्थानमा सुन तथा सुनका गरगहना ओसारपसार गर्दा सम्बन्धित कार्यालयको छाप लागेको अनुसूची ५ बमोजिमको चलान साथमा लिएर मात्र ओसारपसार गर्नु पर्नेछ। यसरी गरगहना निर्माण गर्ने कालिगढले अनिवार्य रूपमा स्थायी लेखा नम्बर लिएको हुनुपर्नेछ।
- (ग) कारोबारको लेखाङ्कन प्रोदभावी (एक्रुयल) आधारमा गर्नु पर्नेछ,
- (घ) कारोबारको मासिक विवरण अर्को महिनाको पच्चीस गतेभित्र अनुसूची-१ बमोजिमको ढाँचामा सम्बन्धित कार्यालयमा दाखिल गर्नु पर्नेछ, र
- (ङ) तोकिएको समयभित्र विवरण पेश नगरेमा विवरण पेश गर्नुपर्ने मितिबाट विवरण दाखिल नभएको मितिसम्म दाखिल गर्नुपर्ने शुल्कमा कारोबार रकमको वार्षिक दुई दशमलव पाँच प्रतिशतका दरले हुने रकम थप शुल्क लाग्नेछ।

७. पुरानो सुन तथा सुनका गरगहना बिक्री तथा सोबाट नयाँ सुन तथा सुनका गरगहना निर्माण सम्बन्धी व्यवस्था:

- क) पुरानो गरगहना दिई नयाँ गरगहना प्राप्त गर्दा पुरानो तौल बराबरको मूल्यसम्मको गहना लिएमा विलासिता शुल्क लाग्ने छैन, तर पुरानो तौलमा थप गरी गरगहना लिएमा थप भएजतिको सुनको मुल्य तथा सम्पूर्ण ज्याला जर्तिमा विलासिता शुल्क असुल गर्नुपर्नेछ।
- (ख) सर्वसाधारणले व्यवसायीलाई सुन तथा सुनका गरगहना बिक्री गर्दा बिक्रेताको परिचय खुल्ने नागरिकता वा राष्ट्रिय परिचयपत्र वा सवारी चालक अनुमतिपत्र वा स्था.ले.नं.प्रमाणपत्र वा नेपाल सरकारबाट जारी भएको अन्य कुनै परिचयपत्रको प्रतिलिपि अनिवार्य पेश गर्नु पर्नेछ।
- (ग) माथि यसै दफाको खण्ड (ख) बमोजिम सुन तथा सुनका गरगहना बिक्री गर्दा सर्वसाधारणले त्यस्तो वस्तु खरिद गरेको प्रमाण समेत पेश गर्नु पर्नेछ।
- (घ) विदेशबाट विदेशबाट ल्याएको सुन भएमा सोको प्रमाण पेश गर्नु पर्नेछ।
- (ङ) प्रत्येक व्यवसायले आफ्नो पसलमा अनुसूची-६ मा उल्लेख भए बमोजिमको सूचना पाटी राख्नु पर्नेछ।

यस कार्यवाहीमा भएको व्यक्तिलाई जानकारी गराइएको छैन।

११. प्रवालित कानून बमोजिम छिन्:

(क) यस रफा बमोजिम प्रशासकीय पुनरावेदनको निवेदन वा पुनरावेदन दिने व्यक्तिले त्यसको एक प्रति पन्ध्र दिनभित्र सन्बन्धित कार्यालयमा पठाउनु पर्नेछ।

(ख) पुनरावेदन न्यायाधीशको कार्यालयमा पठाउनु पर्नेछ।

(ग) रफा ११ बमोजिमको न्यायाधीशको कार्यालयमा पठाउनु पर्नेछ।
न्यायाधीशको कार्यालयमा पठाउनु पर्नेछ।
न्यायाधीशको कार्यालयमा पठाउनु पर्नेछ।

(घ) रफा ११ बमोजिमको न्यायाधीशको कार्यालयमा पठाउनु पर्नेछ।
न्यायाधीशको कार्यालयमा पठाउनु पर्नेछ।
न्यायाधीशको कार्यालयमा पठाउनु पर्नेछ।

(ङ) रफा ११ बमोजिमको न्यायाधीशको कार्यालयमा पठाउनु पर्नेछ।
न्यायाधीशको कार्यालयमा पठाउनु पर्नेछ।
न्यायाधीशको कार्यालयमा पठाउनु पर्नेछ।

(च) रफा ११ बमोजिमको न्यायाधीशको कार्यालयमा पठाउनु पर्नेछ।
न्यायाधीशको कार्यालयमा पठाउनु पर्नेछ।
न्यायाधीशको कार्यालयमा पठाउनु पर्नेछ।

१०. पुनरावेदन सन्बन्धी व्यवस्था:

Handwritten notes in red ink:
"कानून" (Law)
"रफा" (Section)
"११" (11)
"बमोजिम" (As per)

अनुसूची-१
(कार्यविधिको दफा ६ को खण्ड (ख) संग सम्बन्धित)
नेपाल सरकार
अर्थ मन्त्रालय
आन्तरिक राजस्व विभाग
विलासिता शुल्क विवरण

स्थायी लेखा नम्बर		नाम	
ठेगाना		आय वर्ष	
महिना		कार्यालय	

शुल्कको गणना		रकम रु.
शुल्क लाग्ने मूल्य		XXX
शुल्कको दर		२%
शुल्क		XXX
शुल्क ढिला बुझाए बापतको व्याज		XX
विवरण ढिला बुझाए बापतको थप शुल्क		XX
जम्मा दाखिल गर्नुपर्ने शुल्क		XXXX

विक्री विवरण				
क्र.सं.	क्रेताको नाम	स्थायी लेखा नं (उपलब्ध भएकोमा)	ठेगाना	शुल्क लाग्ने मूल्य

नोट: (एक्सेल फाइलमा अपलोड गर्न सकिने)

माथि उपलब्ध गराएका सूचना ठिक, साँचो र पूर्ण रहेको प्रमाणित गर्दछु।

आधिकारिक व्यक्तिको नाम:-

दस्तखत:-

पद:-

ठेगाना:-

अनुसूची-२
(कार्यविधिको दफा ६ को खण्ड (क) सँग सम्बन्धित)
बीजकको ढाँचा

बीजक नम्बर:

बिक्रेताको करदाता दर्ता नम्बर

बिक्रेताको नाम:

ठेगाना:

क्रेताको नाम:

ठेगाना:

क्रेताको करदाता दर्ता नम्बर:

भुक्तानीको तरिका: नगद-चेक-उधारो-अन्य

कारोबार मिति:

बीजक जारी भएको मिति:

Sanjiv News

सि.नं.	एच.एस. कोड	विवरण	तौल	जति	जम्मा तौल	दर	मूल्य रु.
..... प्रतिशतले छुट							
शुल्क लाग्ने मूल्य							
२ प्रतिशतले हुने शुल्क							
जम्मा							

नोट: बिक्रेताले लिने ज्याला समेत सामानको विवरणको महलमा उल्लेख गर्नु पर्नेछ।

अनुसूची-५

गरगहना निर्माण गर्ने प्रयोजनको लागि सुन तथा सुनका गरगहना ओसारपसार गर्दा प्रयोग हुने चलान

चलान नं.

करदाताको नाम:

करदाताको ठेगाना:

स्थायी लेखा नम्बर:

महानगरपालिका/उपमहानगरपालिका/नगरपालिका/गाँउपालिका

ब्लक नं.

वडा नं.

जारी मिति:

टेलिफोन नं.

प्राप्त गर्ने शाखा/गोदाम/कारखाना/कालीगढ(स्थायी लेखा नं.....) को ठेगाना:

महानगरपालिका/उपमहानगरपालिका/नगरपालिका/गाँउपालिका

ब्लक नं.

प्रयोग भएको सवारी साधन किसिम:

टेलिफोन नं.

प्रयोग भएको सवारी साधन नं.

सि.नं.	सामानको विवरण	इकाई	परिमाण	प्रति इकाई मूल्य	जम्मा

आधिकारिक दस्तखत:

नाम:

अनुसूची-६

पुराना सुन तथा सुनका गरगहना बेचन आउँदा विक्रेताले पेश गर्नु पर्ने विवरण

- विक्रेताको परिचय खुल्ने नागरिकता वा राष्ट्रिय परिचयपत्र वा सवारी चालक अनुमतिपत्र वा स्या.ले.नं.प्रमाणपत्र वा नेपाल सरकारबाट जारी भएको अन्य कुनै प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि।
- विक्रेताको फोन नम्बर।
- सुनका गरगहना खरिद गरेको पुरानो प्रमाण।
- विदेशबाट ल्याएको सुन भएमा सोको प्रमाण।

Sanjiv Kumar